

GOZDNI PARK MOZIRJE

NAROČNIK : SPLOŠNO ZDRUŽENJE GOZDNO GOSPODARSKIH
ORGANIZACIJ SLOVENIJE

IZDELAL: ODSEK ZA PROSTORSKO NAČRTOVANJE

INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO PRI
BIOTEHNIŠKI FAKULTETI

DIREKTOR: V.D. MILAN KUDER DIPL.INŽ.GOZD.

ŠTEV.NALOGE IN DATUM: XI/42 JUNIJ 1980 , LJUBLJANA

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

OSNOVNA ZAMISEL IZGRADNJE PARKA V MOZIRJU

Osmo republiška razstava cvetja "Hortikultura 78", je zajemala otvoritev Savinjskega gaja 27.4.1978 in razstavo rezanega cvetja s cvetlično paradom 20.8.1978 v Mozirju.

Cilj te specifične razstave je bil v organiziranju razstave v naravi, na odprtem; torej omogočiti trajnejšo vrednost - urejeni in vzdrževani park "Savinjski gaj". Na ta način bi se obstoječa parkovna vrednost z vsako naslednjo razstavo obogatila z novimi nasadi in urejenimi površinami.

Urejena je bila površina nekdanje "gmajne" površine 5,1 ha, ki jo je prebivalstvo prvotno uporabljalo za pašo živine. Kasneje, ko je bila živinoreja opuščena, površina pa zarasla z gostim grmovjem, so jo uporabljali za odlaganje smeti.

Urejevanje površine se je pričelo s prostovoljnimi deli Mozirčanov 1976. leta in je potekalo v treh etapah.

1. Podjetje za urejanje voda NIVO Celje je vzhodni del gmajne s površino 127 a uredilo v ribnik. Postavili so "ribniški dom", mize in klopi in nekatere etnografske značilnosti.

2. Projekt za ureditev srednjega dela je izdelal "Arboretum" v Colčjem potoku. Ta del je bil namenjen prvi jugoslovanski razstavi cvetja na prostem. Pri ureditvi tega dela je sodelovalo 20 vrtnarskih organizacij; 32 vrtnarjev obtrnikov in 12 nevrtnarskih organizacij. Ta pestrost izvajalcev je v določeni meri porok bogatega in raznovrstnega programa. S pomočjo nizozemske firme so nabavili 45 000 čebulic in okoli 30 000 rezanega poletnega cvetja.

3. Zahodni del površine ureja Gozdno gospodarstvo, ki se mu je pridru-
žilo tudi Lovsko društvo Mozirje. Do danes so v tem delu parka speljali
peščene steze, postavljena je lovska hišica. Lovsko društvo je uredilo kr-
mišča za visoko divjad, solnice in postavilo visoko prežo.

S postavitvijo 8.cvetlične razstave na odprtem je bil dosežen zelo
pomemben cilj. Ostal je trajen vzor uspešnega organiziranega dela na
kulturnem, estetskem in pesjažnem urejanju življenjskega okolja. Pomem-
ben pa je gaj tudi kot etnološki muzej na planem. Ob vstopu v gaj so ure-
jena kmečka poslopja, ki so izvorno opremljena. Poleg potoka je postavljen
star mlin na vodi. V bližini so kovačija, restavrirana kmečka hiša, zgornje-
savinjska kašča in učni čebelnjak. Velika zanimivost bi bil tudi prikaz
kuhanja oglja v kopah. V bližini Savinje je odprt ribiški dom. Planinci
pa so uredili planinsko hišico s skalnjakom. Nameravajo prikazati tudi
posebno zanimivost kraja; transport lesa vse od vodne drče, preko "flosa"
do žage venecianke. Pripravljeni so tudi razstavní prostori dveh tovarn,
Tovarna dušika Ruše in Pinus iz Rač ter paviljon s stalno razstavo izdel-
kov Celjske cinkarne, ki so namenjeni reklami, čemur bi se take parkovno
etnografske površine lahko izogibale.

IZHODIŠČNE TOČKE PROJEKTA - GOZDNI PARK MOZIRJE

Vzhodni del, na katerem je bila vrtnarska razstava, je oblikovan kla-
sično, s parterji cvetnih preprog in je zelo intenzivno negovan. Pri iz-
delavi načrtov nas je vodila misel ustvariti čim bolj naravna, čimbolj
pristna doživetja gozda, vode, rastlinja. Hoteli smo ustvariti površino,
kjer se lahko obiskovalec brez trasiranih poti, brez omejitev giblje.
Hoteli smo urediti površino, ki bo protiutež vrtnarskemu delu z novo
vsebino.

Nač cilj je bil v čim večji meri očuvati vtis neokrnjene naravne celote,
posekati čim manj dreves in grmovja in očuvati naravno pritižno rastlinje,
še posebej interesantne trave, ciklame, bršljan.

V srednjem delu gaja so izravnali teren, posejali travne preproge in posadili interesantne eksote. V gozdarskem delu parka želimo potencirati prav avtohtono grmovje, ki je zelo dekorativno (nekatero vrste s plodovi) še posebno v zimskem času, ko je število rastlin v estetskem pogledu deficitarno. Grmovje je ravno tako prostor, v katerem živijo ptice pevke in druge, ki so zelo zaželeni prebivalci parkov.

Celo področje je kakor otok obkroženo z žuborečimi vodami, kar nudi izredne možnosti za smiselno postavitev ortogonalnih objektov pomembnih za gozdarstvo v Zgornjesavinjski dolini.

Upoštevali smo tudi možnost povezave desnega in levega brega Savinje z brvjo, s čemer bi dobili 1700 m zaključene poti. Realnost te postavke je toliko večja, ker je pripravljen načrt za ureditev levega brega Savinje, ki bi se s tem vključil v celoten kompleks Savinjskega gaja.

Površina gozdnega parka je cca 2.450 ha, dolžina 300 m in maksimalna širina 100 m. Izvedli smo tudi ustrezni razpored parkovno oblikovanih elementov:

1. O t r o š k o i g r i š č e :

Namenjeno je otrokom od 3 - 9 let. Postavljeno je na že obstoječem ortogonalnem igrišču, s tem da smo obliko novega igrišča prilagodili terenu in obstoječemu visokemu drevju. Površina novega igrišča je manjša od površine starega igrišča. Na ta način so povečane zelene površine.

Površina igrišča podkvaste oblike zajema parterno zeleno površino in se naslanja na umetno nasut hribček. Namen takšne rešitve je bil razbiti monotonost popolnoma ravnega obstoječega terena, doseči razgibanost in še dodatno ločiti igrišče od nevarnih voda Savinje. Dostop na igrišče je s treh strani po peščenih stezah. Steza, ki pelje skozi igrišče je nakazana s kulir ploščami. Igrišče ima tudi funkcijo komunikacije, povezave desne in leve strani parka.

2. Centralna vodna površina :

Razširjen in oblikovan rokav potoka ima večnamenski pomen: neposredno doživetje vode, fokus dogajanja obkrožen s svobodnimi širokimi travnimi površinami. Prostor okrog vodne površine nudi možnost smiselne postavitve etnografskih objektov: vodna drča, "flos", žaga venecianka.

3. Kopališče :

Razširjena vodna površina dobi svežo vodo v potoku, iz njega pa po kanalu odteka v Savinjo. Kopališče je na svobodni odprti površini rečnih nanosov - mivke, manjšega in večjega rečnega proda. Zaradi neposredne osenčenosti platoja je podana možnost kopanja. Temperatura vode v bazenu pa bo bistveno toplejša od Savinje. Dostop do vode je možen po ploščah nepravilnih oblik in v različnih nivojih, ki so uporabne tudi za sedenje in sončenje.

4. Posamezni prostori za počitek so diskretno umaknjeni pogledu okolice.

5. Centralna razgledna točka bo postavljena na vzdignjenem platoju, od koder se razprostira pogled po Savinji navzgor, na jez, na visečo brv in po njej na nasprotni breg Savinje. Na platoju se pričinja brv, ki povezuje oba bregova Savinje. To je tudi točka, kjer se stikajo vse steze v tem zadnjem delu parka.

6. Lesene improvizirane stopnice, povezujejo vzdignjeno površino parka s prodiščem.

7. Delno spreminjanje oblike in smeri peščenih stez ima funkcijo vizualne razširitve sicer ozke površine, ravno tako pa služi za boljšo komunikativnost prostora.

8. Posamezne skupine dreves posajenega rdečega bora bo potrebno presaditi zaradi vizuelnega efekta zelenega zaščitnega pasu med parkom in daljnovodom (na desni obali potoka).

9. Pokazala se je tudi potreba sadnje novih sadik in to predvsem v skrajno zahodnem delu zaradi ureditve in pejsažnega oblikovanja okolice kopališča.

10. Razmerje = novoprojektirana vsebina -
obstoječa vegetacija

TEHNIČNO POROČILO

1. Površina otroškega igrišča je cca 125 m². Namenjeno je igranju otrok od 3 - 9 let. Igrišče bo popeščeno ali tlakovano z lesenim tlakom. Z južne in vzhodne strani je obkroženo z vzpetino. Vzhodni del vzpetine deli igrišče od poti. Dolgo je 27, široko 33 in visoko maksimalno 2,5 m. S tem delom vzdignjene površine smo naredili naravno pregrado med igriščem in Savinjo.

Južni del vzpetine je blago vzdignjena površina maksimalne višine 1,5 m, ki poudarja podkvasto obliko igrišča.

Skozi zahodni del igrišča pelje poploščena steza (dolžine cca 5 m). Plošče so zaobljenih robov, vlite iz betona z utisnjenim drobnim kamenjem (kot kulir plošče). Zaobljeno obliko plošč dobimo z zvijanjem lesenitnih opažev.

Na tlakovanem delu igrišča so ohranjena vsa visoka drevesa, kar prispeva k naravnejšemu izgledu igrišča.

OPREMA IGRIŠČA

Igralni elementi - igrala so izdelana iz debel, predhodno zaščitenih proti zajedalcem in trohnoši. Obvezna je zaščita debel, ki se vgrajujejo v zemljo. Vsak ošiljen vrh je treba predhodno omočiti v katran - s čimer dosežemo vodoodpornost.

Na nekaj igral na otroškem igrišču delujejo dinamične obremenitve (kot npr. gugalnica, konj). Ta igrala moramo učvrstiti v tla z betoniranjem. Ti leseni elementi so samo nadaljevanje že obstoječih elementov v drugih delih Savinjskega gaja. Igrišče ima v svojem sklopu naslednja igrala:

T o b o g a n - 2 kom

Narejena sta iz plastične mase, po možnosti rjave barve. Naslonjena sta na vzhodni del vzpetine na tistem mestu, kjer je najvišje. Otroci se povzpnejo na tobogan po stopnicah narejenih iz na pol po dolžini prerezanih brun \emptyset 20 cm. (Glej prospekt proizvajalca - ELAN).

K l o p i

Predvidene so tri dimenzije klopi dolžine 1 m, 2,5 m in 5 m. Narejene so iz dveh ali treh debel \emptyset 40 cm. Detajlni opis izdelave in povezave klopi je zajet v prilogi. Predvidena je postavitvev 9 klopi različnih dolžin.

V l a k

Narejen je iz treh debel minimalnega \emptyset 30 cm, dolžine 2,5 m.

P e s k o v n i k

Površina peskovnika je cca 3 m². Robovi so narejeni iz brun \emptyset 15 cm dolžine 120 cm.

K m e č k i v o z s k o n j e m

Uporabljen je pravi voz v katerega smo zapregli lesenega konja.

G u g a l n i c a :

Predvideni sta dve gugalnici. Okvir je iz brun \emptyset 15 cm; lesen sedež visi na močnih vrveh, ki se občasno menjajo.

G u g a l n i c a - n i z k a

Narejene so iz brun \emptyset 15 cm dolžine 3 - 3,5 m.

Namenjene so guganju dveh ali štirih otrok.

K o š z a s m e t i

Izdolbljeno deblo \emptyset 40 cm, višine 70 cm, postavljen direktno na zemljo. Detajli za vsa igrala so v posebni prilogi.

2. CENTRALNA VODNA POVRŠINA : $P = 318 \text{ m}^2$

Praktično preseka površino Savinjskega gaja na dva dela. Vodo dobi iz potoka po kanalu širine 0,8 m in globine 0,8 m. Pretok vode se regulira s pomočjo zapornic. Kanal se po cca 6 m razširja v dve jezerci, površina 247 m^2 in globine cca 0,6 m. Voda odteka skozi v zemljo položeno cev \emptyset 80 cm. Preko te površine vodijo trije leseni mostički. Dno vodnih površin je pokrito z drobnim rečnim prodom. Bregovi so zatravljeni in se blago spuščajo proti vodi.

Na mestu, kjer se kanal centralne vodne površine odcepi od potoka, smo predvideli mesto za žago venecianko površine $9 \times 6 \text{ m}$. Vodna drča ostane na istem mestu kot prej, splav pa se preseli v neposredno bližino vodne drče.

3. KOPALIŠČE : $P = 302 \text{ m}^2$ (302.00)

Kopališče je izvedeno v različnih nivojih (glej prereze). Tu naj omenimo, da je kopališče izdelano le idejno (oblika, lega, več nivojev), da pa bi morali detajlne načrte narediti ustrezni strokovnjaki.

Dolžine robov kopališča so 182,5 m, maksimalna širina 10,5 m. Pretok se regulira s pomočjo zapornice. Dotok vode je speljan iz potočka po kanalu širine 0,6 m, odteka pa v Savinjo, ravno tako po kanalu širine 0,6 m. Globina kopališča je od 0,6 do 1,2 m. Robovi in dno so betonirani. Dohodne plošče okrog bazena so ravno tako betonske z vtisnjenim rečnim prodom. Plošče so v nivojih. Višinska razlika je po 0,20 m. Obala Savinje, ki pripada kopališču v dolžini cca 100 m, mora zaščititi kopališče pred visokimi vodami Savinje. V ta namen je treba izdelati nasip, ki ima betonsko jedro, na katerega nalepimo rečne okroglice, kar naj bi dalo nasipu naravnejši vtis.

4. KLOPI

Narejene so iz debel premera cca 40 cm dolžine 2,5 m. Predvideno število klopi je: 25 klopi z enim deblom, 8 klopi z dvema debloma in 5 klopi izdelanih iz treh debel (glej skico).

5. RAZGLEDNA TOČKA

Zamišljena je v popolnoma svobodni obliki, s postavitvijo skupin klopi na travnate površine, na skrajnem SZ dvignjenem delu parka. Klopi so postavljene pod drevjem. Razporejene so tako, da dobimo čim ustrežnejši položaj za opazovanje Savinje. Predvidena je postavitev 7 klopi.

6. VIŠINSKA RAZLIKA

Med skrajno SZ gozdnatim delom in prodiščem je cca 2,0 m in se proti SZ spušča na 1,5 m in končno na 0,5 m. Ta del gozda je najbolj izpostavljen vplivu visokih voda Savinje. Najbolj pa je izpostavljen breg pod razgledno točko. Da bi zaščitili gozdno zemljišče predlagamo naslednje:

- a) Zaščita od hudourniških valov - izdelava nasipa
- b) Pokritje brega (od platoja gozdarskega dela do prodišča) z rušo ali s sejanjem trave. Pred sejanjem trave ali polaganjem ruše je potrebno nasuti določeno količino zemlje in jo nabiti (s tem bi dobili pravilno obliko bregu, nagiba 1 : 1). Travo sejemo spomlad, najprimernejše vrste pa so: medunika (*Holcus Lanatus*), pırevina (*Triticum repens*), traskot (*Polygonum Aviculare*). S sejanjem trave zaščitimo breg proti kratkotrajnim visokim vodam, ki trajajo nekaj dni in pri srednji vlečni sili voda. Zelo dobro zaščito bregov dosežemo tudi s polaganjem ruše dimenzije 0,3 x 0,3 x 0,1 m. Ozelenitev ima v tem primeru ekonomske in estetske prednosti.

7. STEZE

Narejene bodo na isti način kakor vse že obstoječe steze: izkoplje se plitek jarek širine min. 1,20 m in maksimalno 1,80 m, globine 10 - 12 cm. Vanj se nasuje fino lomljen kamen apnene sestave; dolžina poti je 726 m.

Steza, ki vodi skozi igrišče in pelje poleg končnega dela centralne vodne površine, se 12 - 15 metrov pred vodno drčo obrne proti Savinji. Teren tu naglo pade proti Savinji, višinska razlika pa je okrog 4,0 m. To višinsko razliko moramo premagati v razdalji 9,0 m, tako da stezo speljemo v zavoj in na nekaj mestih naredimo stopnice. Z ene strani moramo stezo zaščititi z ograjo. Stopnice so višine 20 cm in globine 33 cm. Narejene so tako, da je čelna stran stopnice ojačana z bruni \varnothing 5 cm, stopna ploskev pa je iz nabite zemlje posuta z drobno lomljenim kamnom, kot pri stezah. Ograja je lesena, narejena iz daljših brun \varnothing 6 cm.

8.

Površina na skrajnem zapadnem delu zelenega gaja je prodnata, posuta z oglatimi in ploščatimi prodniki, iz v največji meri karbonatnih kamenin. Poleg Savinje je prodec debelejši, medtem ko je del proda poleg potoka že sestavljen tudi iz mivke. Zemljišče je skrajno neprimerno za sadnjo rastlinskega materiala. Cilj ureditve zahodnega dela zelenega gaja je v tem, da se pusti čimvečjo peščeno-prodnato svobodno površino, s popolnoma odprtimi vizurami proti Savinji. Očiščen in negovan prod je v tem kompleksu posebno zanimiv.

Predvideli smo samo nekaj manjših grup dreves in to v glavnem poleg potoka, kjer je zemljišče boljše sestave. Predvideli smo posaditev 23 dreves in to 13 sivih jelš in 10 vrb. Sadi se v jame 1,20 x 1,00 x 1,00 m. V jame do višine 80 cm nasujemo plodno zemljo, postavimo sadiko in nasujemo zemljo do vrha. Mesto sadnje bomo določili s pomočjo koordinatne mreže.

9.

V zahodnem delu smo, kot smo že omenili, skušali dobiti čimbolj naraven prostor. Gozdarji so na tem delu posadili cele nasade rdečega in črnega bora. Ni pa vzeto v obzir, da tako veliko število sadik v dobi hortikulture zrelosti, naredi zelo močne gozdne masive. Zaradi dotikanja kron novonasajenih dreves bo zamrlo avtohtono grmičevje, celoten kompleks bo izgledal preveč homogen, izgubile pa se bodo tudi široke travne površine.

Zaradi tega je potrebno presaditi sadike rdečega in črnega bora, in to predvsem s travnika igrišča in okrog centralne vodne površine. Sadike bo treba presaditi na desno obalo potoka. Na ta način bi dobili zaščitno zaveso med zelenim gajem ter daljnovodom in novonaseljenimi week-end hišicami itd.

S površine igrišča je potrebno presaditi 24 sadik rdečega bora, s površine travnika, ki je z ene strani obkroženo s potmi, z druge pa z igriščem, je treba odstraniti 70 sadik rdečega bora. S travnika, ki obkroža centralno vodno površino je potrebno odstraniti 104 sadike rdečega in 67 sadik črnega bora.

To odstranjevanje in presajanje sadik rdečega in črnega bora je nujno. Na tem področju ni potreben gost gozd rdečega in črnega bora, ker ni avtohtona karakteristika področja. Površina, ki predstavlja avtohtono vegetacijo brez kakršnih koli intervencij je ohranjena na SZ delu gaja.

10.

Pri vnašanju nove vsebine v prostor Savinjskega gaja, smo pazili na že obstoječo vegetacijo. Kar najbolj smo poskušali vsako posamezno deblo vklopiti v novo celoto:

- pri izdelavi novega otroškega igrišča ni predvideno za posek niti eno drevo. Vsa drevesa se vkomponirajo v samo igrišče, travnik ali griček, kar v veliki meri pripomore k naravnejšemu izgledu igrišča. O nasadu rdečega bora na travni površini igrišča smo govorili že prej.

- Pri izdelavi centralne vodne površine pa bo potrebno nekaj dreves posekati. Linijo vodne površine smo vodili tako, da se izognemo sečnji dreves lepega habitusa in z debli velikega premera. Vsa drevesa, ki jih bo treba posekati imajo debla manjšega premera (od 8 - 18 cm). Treba je posekati 4 smreke manjšega premera, od katerih je ena slabše kvalitete; 12 klenov in 1 jesen.

Potrebno je tudi presaditi 27 sadik rdečega bora na desno stran potoka.

- Pri izdelavi novih stez, smo pazili na rastlinje. Steze smo vodili tako, da vodijo okrog dreves. V primeru, da bi se drevo nahajalo na poti, le-to ostane na svojem mestu. Pot bi se tu razširila in z obeh smeri obšla drevo. Na ta način smo v največji možni meri obvarovali obstoječe rastlinje in pripomogli k zanimivemu izgledu celote. Ravno tako naredimo tudi pri izdelavi peščene razgledne točke.

GOZDNI PARK MOZIRJE

OPIS VEGETACIJE

Vegetacija na objektu bodočega gozdnega parka Mozirje glede na poznane vire doslej ni bila podrobneje obdelana oz. kartirana. Edina dostopna fitocenološka karta - Gozdnovegetacijska karta Slovenije, ki jo je izdelal Biro za gozdarsko načrtovanje iz Ljubljane v merilu 1 : 100.000, tega prostora zaradi razmeroma majhne površine ne opredeljuje. Večje obvodne gozdne površine vzdolž Savinje (med Letušem in Celjem) so na tej karti opredeljene bodisi kot preddinarski nižinski gozd gradna in belega gabra z vimčkom (*Hacquetio-Carpinetum* var. *Epimedium alpinum*; bolj poznana je starejša strokovna oznaka *Querco-Carpinetum*), na nekaterih mestih pa tudi kot gozd doba in belega gabra (*Robori-Carpinetum*).

Osnovna značilnost vegetacije na obravnavanem objektu je - kljub majhni površini - izredna pestrost in izrazit prehodni značaj, ki ga ima obvodna vegetacija vseh večjih vodnih tokov pri nas. Kljub temu je na tem prostoru le možno izločiti dve bistveno različni ekološki in vegetacijski enoti. Neposredni obrežni pas, ki leži še v območju poplavnih voda reke Savinje in sega ponekod do višine prve rečne terase, drugod pa je nekaj nižji, porašča združba vrbovja (*Salicetea purpureae*). To je pretežno grmiščna vegetacija raznih vrst vrb in drugih pionirskih rastlinskih vrst na obrežnem prodišču. Vrbam se mestoma pridružita še črni topol in siva jelša, največkrat kot drevje. Druga vegetacijska enota, ki porašča nad vodo dvignjeno rečno teraso in po svoji podobi že nakazuje prehod v nizek gozd, ima v poprečju vse značilne elemente nižinskega gozda gradna z belim gabrom (*Querco-Carpinetum*).

Rečna terasa v ekološkem smislu ni tako enotna kot obrežni del objekta. V mikroreliefnem smislu jo delimo na 3 enote: ravnice, vzpetinice

in uleknine; višinske razlike med njimi so zelo majhne (največ cca 4 m), ekološko pa se vendarle precej razlikujejo. Ravnice so v nekakem ekološkem poprečju, vzpetine so sušnejše in imajo plitvejša tla, v ulekninah je povečana vlažnost ter globina tal. Tem značilnostim se je prilagodila tudi vegetacija, ki porašča te površine. Na vsej površini sta v sloju drevja najmočnejše zastopana klen in beli gaber, precej manj pa dob in češnja. Velika je primes sive jelše, zastopani pa so še: črna jelša, mali in veliki jesen, lipa, topol in drugi listavci. Vsi ti listavci predstavljajo značilen element mešanih listnatih obrečnih gozdov, ki so vezni člen v razvoju obrežne vegetacije ob večjih vodnih tokovih, ki pričinja pri najbolj inicialnih združbah na prodiščih (vrbovje) in doseže končno stopnjo v klimatogeni združbi nižin (graden z belim gabrom) na višjih rečnih terasah. Od iglavcev sta tu prisotna rdeči bor in smreka. Prvi naseljuje predvsem vzpetine, smreki pa ugajajo bolj izravnani rastiščni pogoji. V zadnjih letih so nekatere površine pogozdovali z rdečim borom, macesnom, smreko in listavci (jerebika, javor itd.).

V grmovnem sloju so obilno zastopane vse značilne vrste nižinskih gozdov: kalina ali tintovje (*Ligustrum vulgare*), brogovita (*Viburnum lantana*), leska (*Corylus avellana*), glog (*Crataegus* sp.), navadna trdoleska (*Evonymus europaea*), svišč (*Cornus sanguinea*), kovačnik (*Lonicera caprifolium*) in mnogo drugih. Na vlažnejših mestih sta predvsem navadna krhlika (*Rhamnus frangula*) in srhkostebelna robida (*Rubus hirtus*).

Podobno sliko nam dajejo tudi zelišča. Poleg obilne zastopanosti značilnic *Quercus-Carpinetum*: regačice (*Aegopodium podagraria*), navadnega pljučnika (*Pulmonaria officinalis*), zimzelena (*Vinca minor*), kopitnika (*Asarum europaeum*), idr. so se močnejše uveljavila še nekatera druga zelišča, ki nakazujejo bodisi večjo sušnost rastišča in inicialnost tal, npr. beli šaš (*Carex alba*) - ta

porašča predvsem vzpetine in bolj prodnate predele - ali pa srpje (*Cirsium oleraceum*), gozdni koren (*Angelica silvestris*) in lepljiva kadulja (*Salvia glutinosa*), ki jim bolj prija vlažnejše uleknine. V obeh primerih gre za opaznejša odstopanja rastiščnih razmer od osrednjih ekoloških vrednosti, ki so značilne za ravničaste predele na proučevanem objektu.

Spričo opisanih rastiščnih in vegetacijskih razmer je za obravnavano območje mogoče podati nekaj najvažnejših ugotovitev:

- 1) Glede na izredno pestrost drevesnih, grmovnih in zeliščnih vrst predstavlja naravna vegetacija tega predela zelo dobro osnovo za vse nadaljnje ukrepe. Tudi njena vitalnost je za ta namen v poprečju dovolj velika.
- 2) Vnašanja drevesnih vrst, predvsem iglavcev (macesen, bor, smreka) doslej ni bilo povsod najustreznejše, niti ni najbolj smotrno. Glede na naravne rastiščne pogoje moremo ugotoviti, da je od vnešenih iglavcev najprimernejši le rdeči bor, ki se uveljavlja tudi prirodno v nekaterih razvojnih fazah obrečnih gozdov oz. grmišč (po G. Tomažiču). Vsi ostali iglavci za ta rastišča niso primerni. Smreko tu skoraj redno napada rdeča gniloba.

Dokončna ureditev objekta ne bi smela mimo poglobitnih ugotovitev o njegovih naravnih možnostih in omejitvah, če želimo doseči dobro in trajno rešitev postavljene naloge.

OPIS TALNIH RAZMER

Zemljišče leži na desnem bregu reke Savinje, na prvi terasi fluvioglacialnih naplavin. Naplavine so v globini sestavljene iz proda, ki vsebuje oblate in ploščate prodnike iz pretežno karbonatnih kamenin. Le manjši delež prodnikov je nekarbonatnega izvora. Prod je prekrit z različno debelo (nekaj cm do cca 50 cm) plastjo ilovice, ki je mestoma pomešana s peskom in prodniki. Na posameznih mestih najdemo prodnike tudi na površini. Podtalnica je v neposredni zvezi z vodo v koritu reke Savinje in se v produ neovirano premika.

Na naplavinah so se razvila plitva do srednje globoka rjava tla eutrični kambisol. Profile te enote gradijo slabo izraženi A - Bv - C horizonti. Ohranjenega A-horizonta na objektu skoraj ne najdemo več, ker je na velikem delu obravnavane površine spremenjen v gredice, trate in sprehajalne poti, drugje pa je bil medtem, ko se je park oblikoval, porušen. Horizont Bv je še nepopolno razvit in sega 30 do 50 cm globoko. Navzdol prehaja preko prehodnega, močno skeletnega BvC horizonta v peščeno prodnato podlago.

Talna odeja, ki je 30 do 40 cm debela, vsebuje veliko prodnatega skeleta. Količina proda z globino tal hitro napašča. Tla so zelo propustna, tekstura tal je ilovnata, struktura grudičasta. Reakcija tal je nevtralna do zelo slabo kislja, pH vrednosti so pod 7. Tla so srednje humozna. Zasičenost tal z bazami znaša nad 80%.

L i t e r a t u r a :

Pedološka karta SFRJ v merilu 1 : 50.000 Tla sekcije Celje I.

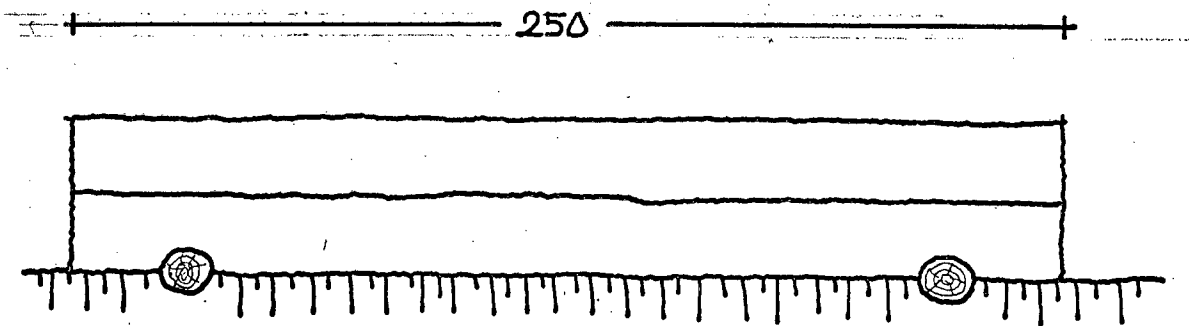
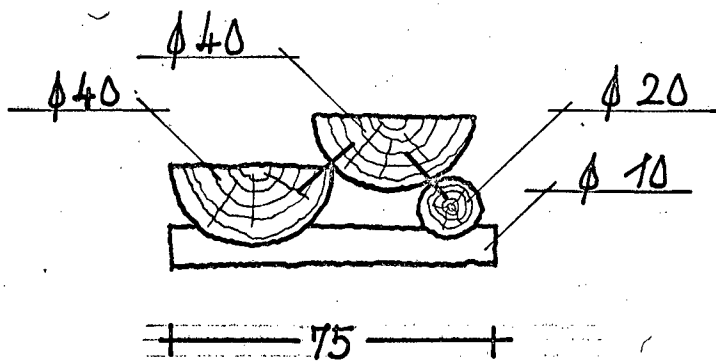
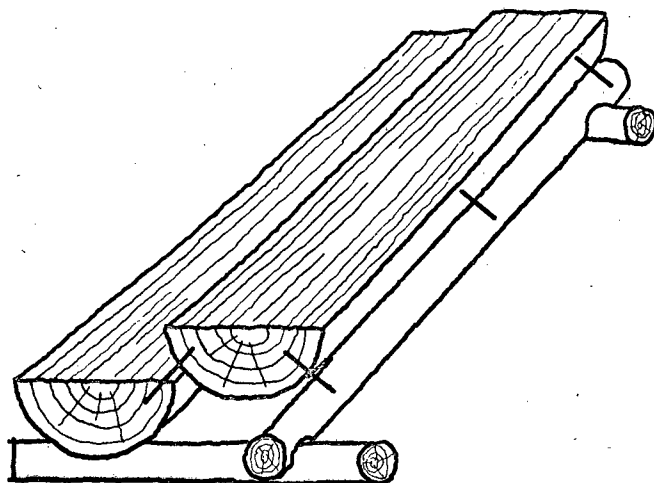
Inštitut za tla in prehrano rastlin Biotehniške fakultete v Ljubljani, 1973 (rokopis).

LITERATURA

1. Ciglar, M. (1970) Naloge gozdarstva pri obravnavanju rekreacije v naravi (Aufgaben der Forstwirtschaft bei der Erholung in der Natur). Gozdarski vestnik, Ljubljana, XXVII, str. 18-39
2. Curk, (1962) Regulacija obiskov v graščinskem parku v Turnišču pri Ptuju Varstvo narave, Ljubljana, 1
3. Erker, R. (1957) Opis gozdnega drevja in grmovja, Ljubljana
4. Juvanovič, B. (1971) Dendrologija sa osnovima fitocenologije, 2. izdaja, Naučna knjiga, Beograd
5. Martinčič, A. Sušnik, F. (1969) Mala flora Slovenije Cankarjeva založba, Ljubljana
6. Melik, A. (1954) Slovenski alpski svet Slovenska matica, Ljubljana
7. Mlinšek, D. (1970) Nekaj napotkov za izdelavo iz izvedbo programa ureditve gozdnih predelov za gozdnopropagandne in rekreacijske namene, (Einige Ratschläge für die Ausfertigung und Ausführung der Pläne auf Gebiete der Dienstleistungsfunktion der Wälder). Gozdarski vestnik, Ljubljana, XXVII, str. 96-101
8. Prošič, B. (1973) Moj vrt, Nolit, Beograd
9. Vukičević, E. (1974) Dekorativna dendrologija, ICS, Beograd
10. * Gozdovi na Slovenskem, Založba Borec, 1957
11. * Materijali osme republiške razstave cvetja "Hortikultura 78"
- 12.* Pedološka karta SFRJ v merilu 1 : 50000 Tla sekcije Celje I. Inštitut za tla in prehrano rastlin Biotehniške fakultete v Ljubljani, 1973, (rokopis)

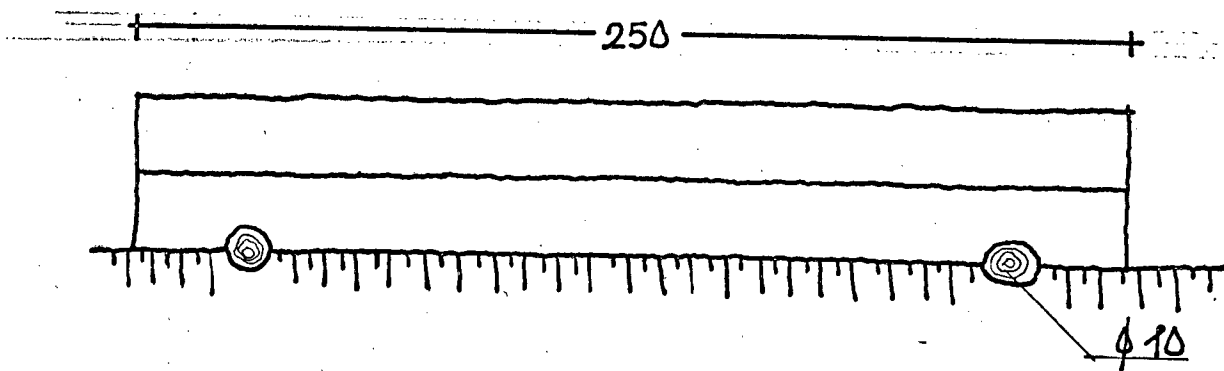
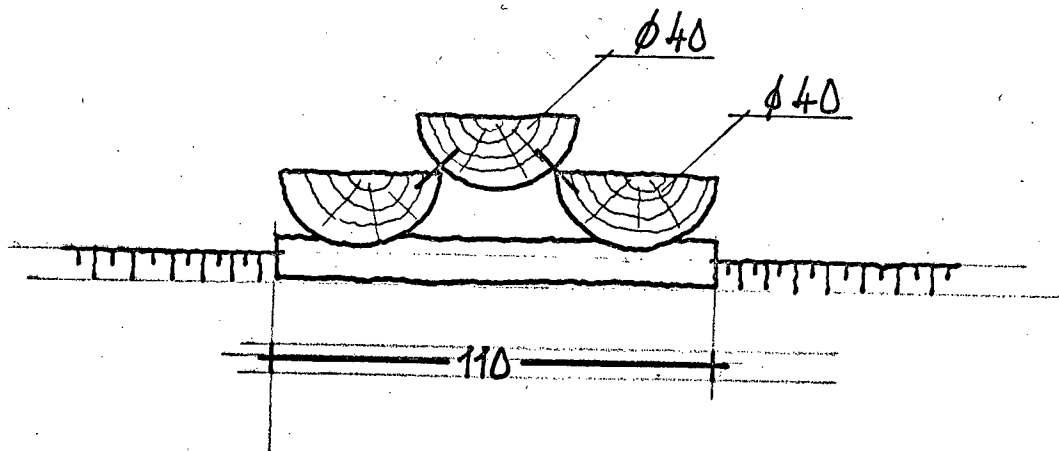
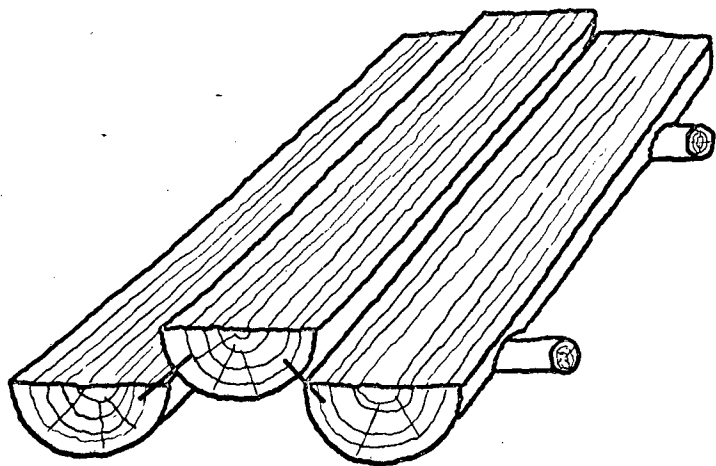
KLOP - OBLIKA 1

M = 1:20

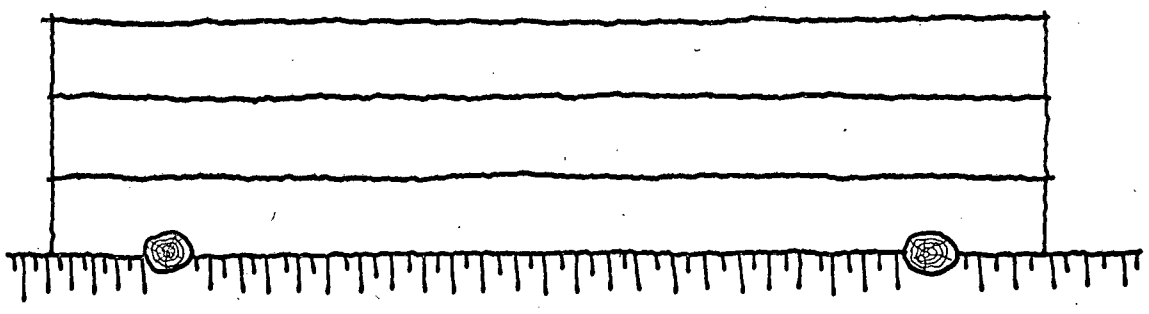
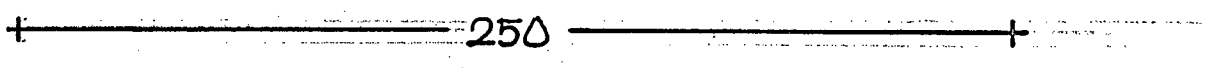
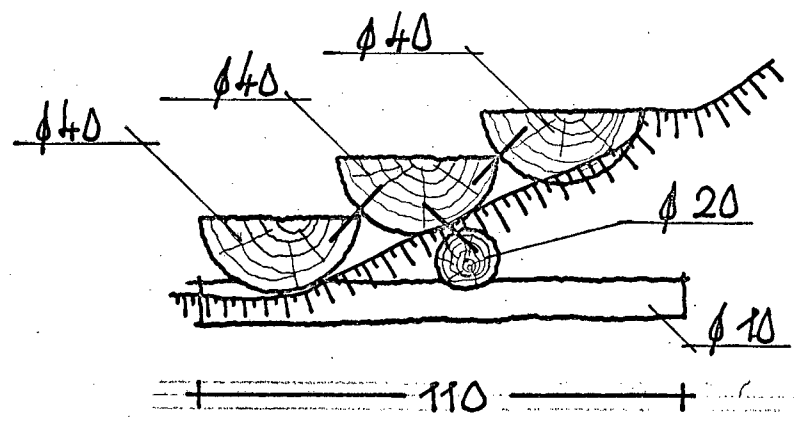
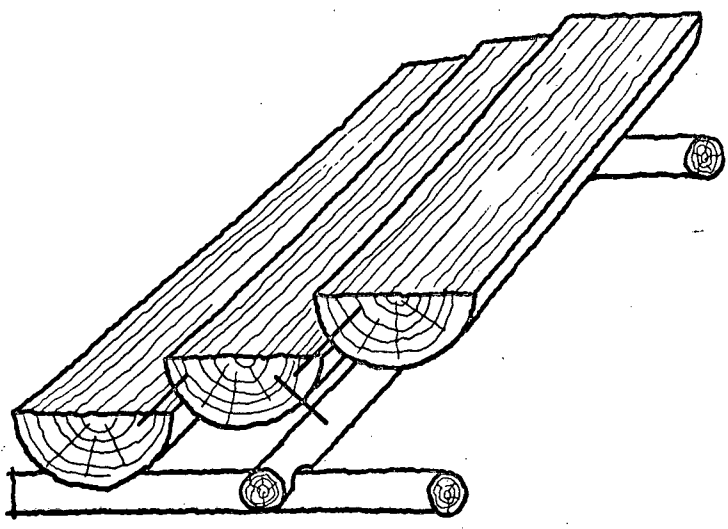
KLOP - OBLIKA 2

M = 1:20

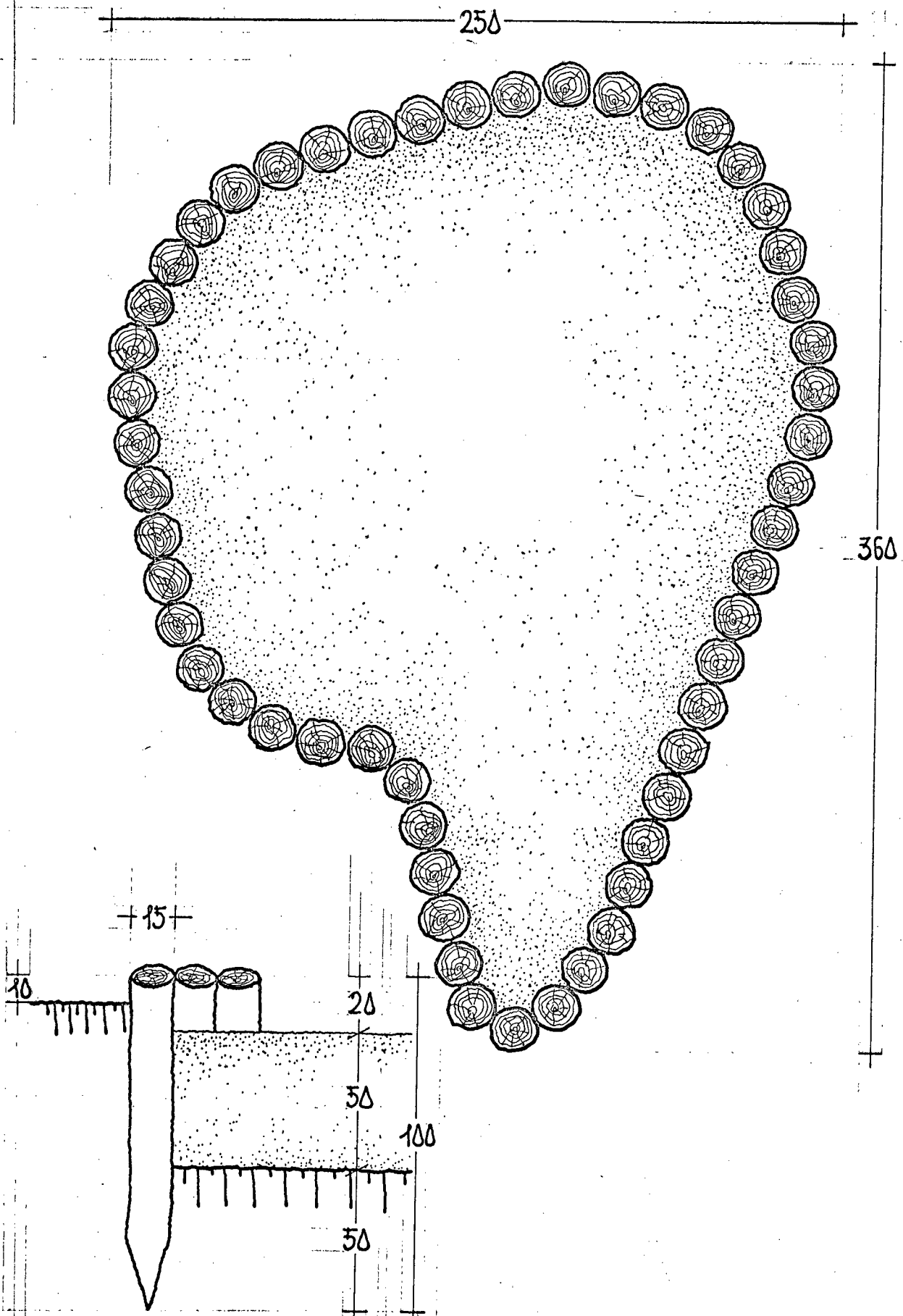
KLOP - OBLIKA 3

M = 1:20

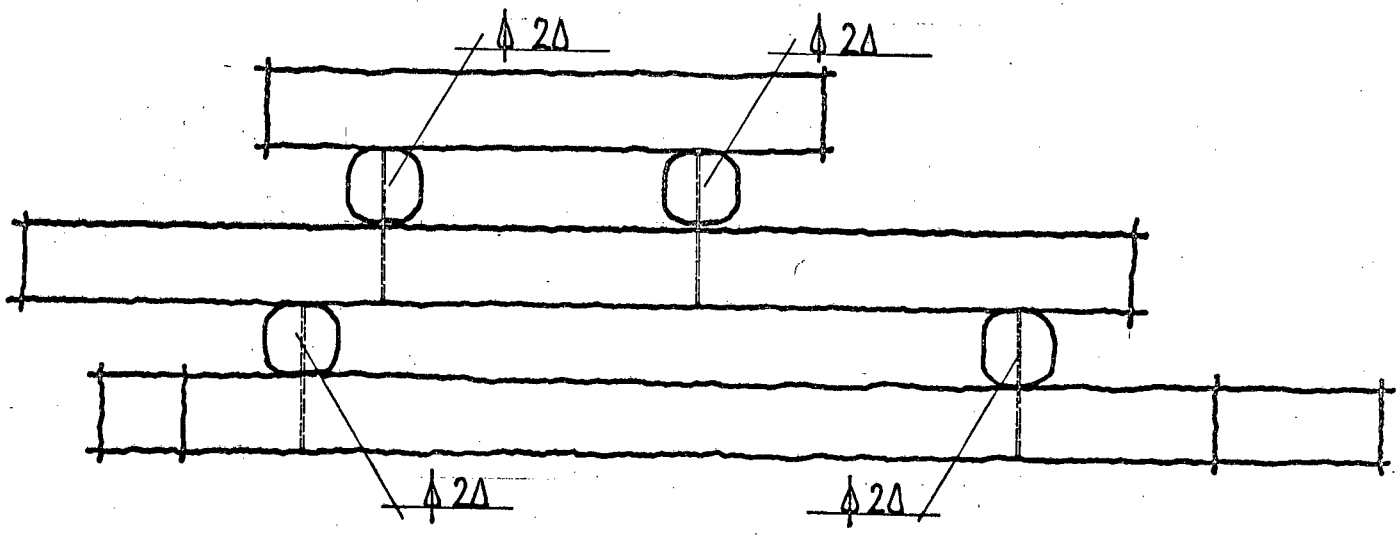
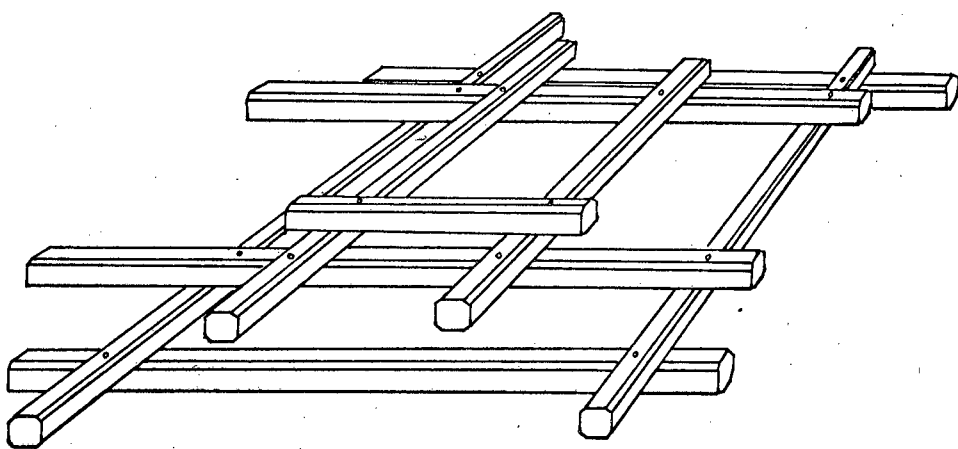

PEŠKOVNIK

M = 1:20

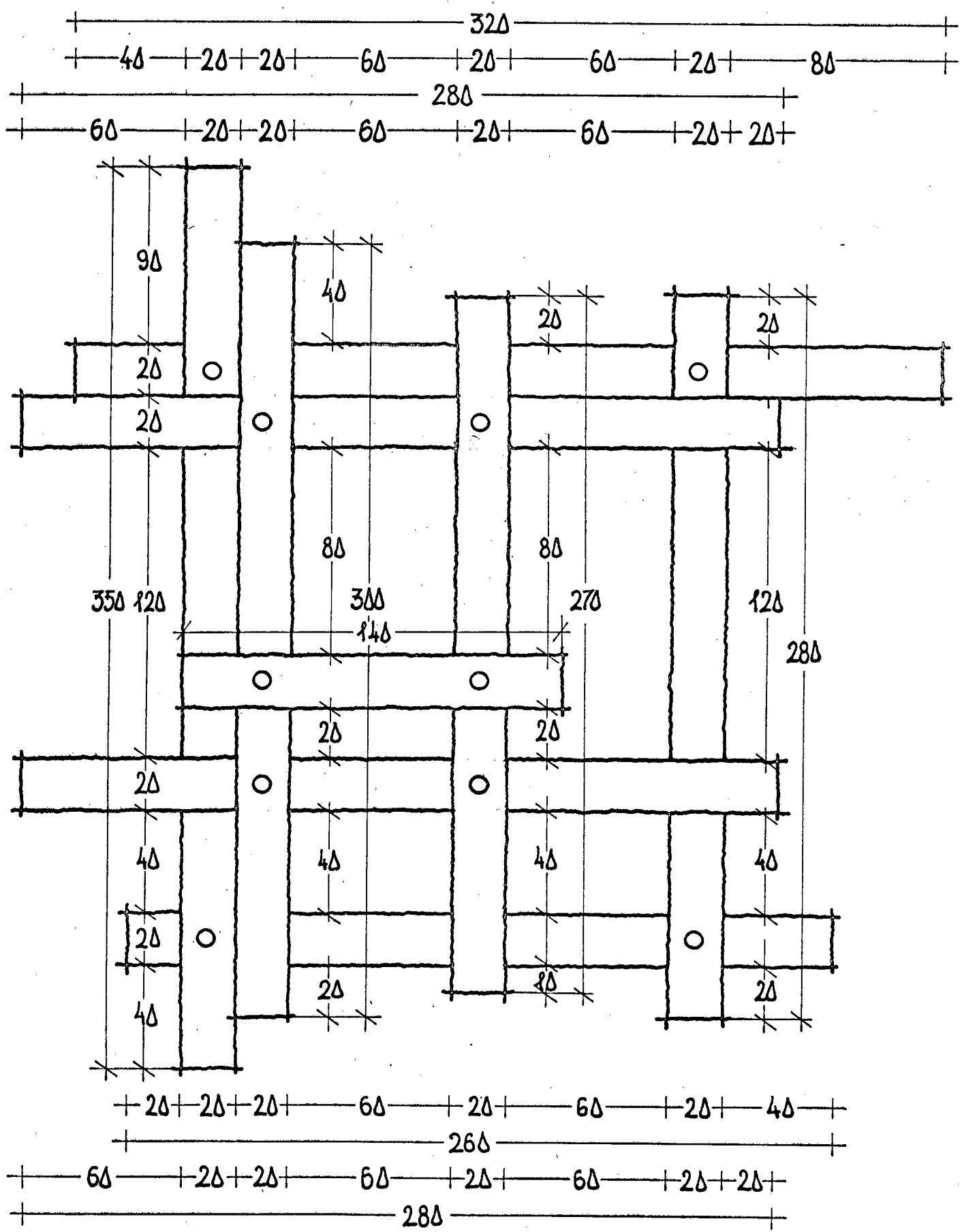

PENJALNA KONSTRUKCIJA M = 1:20

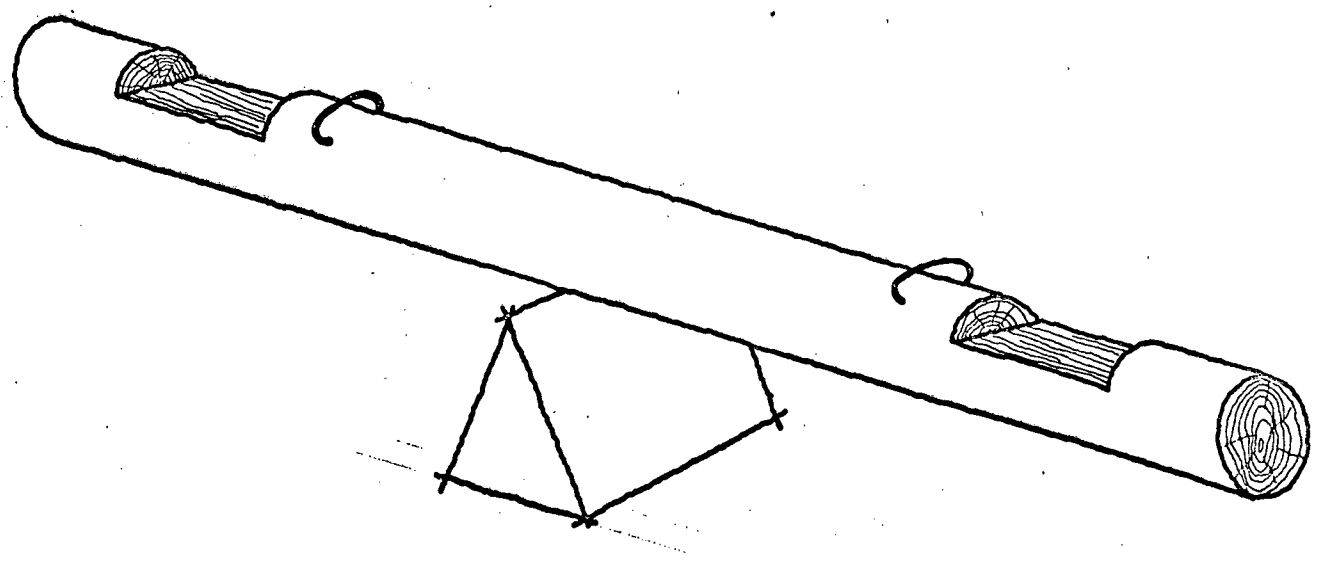
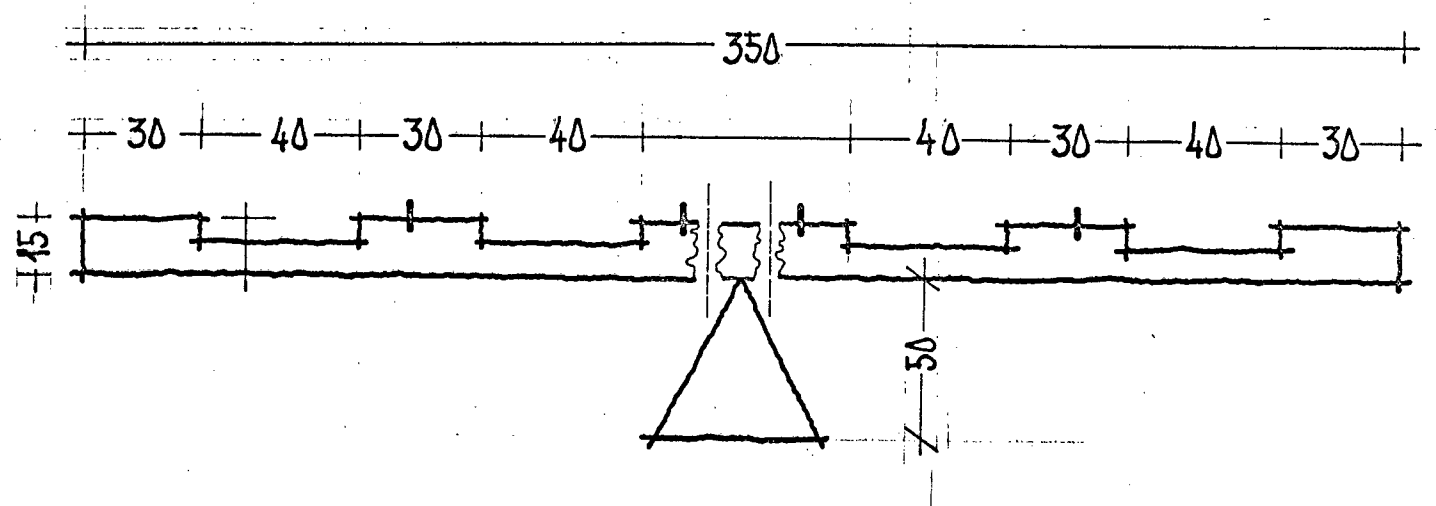
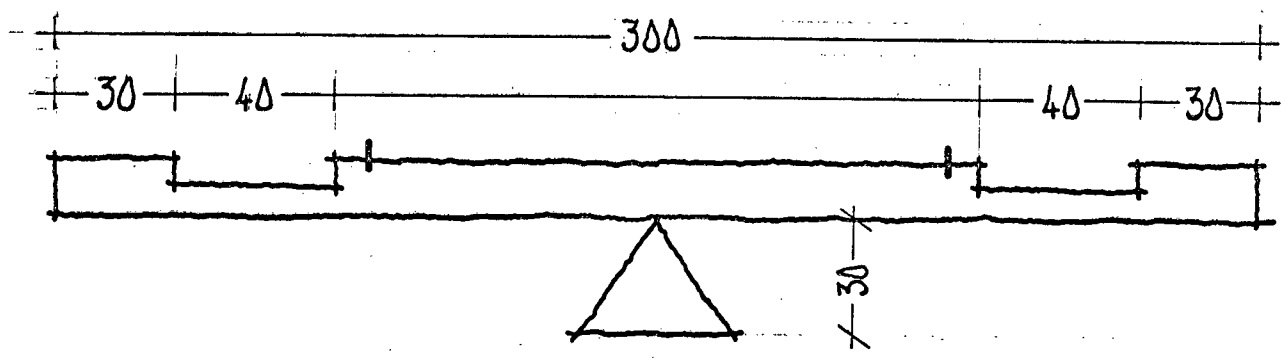
PENJALANAN KONSTRUKSI

M = 1 : 20

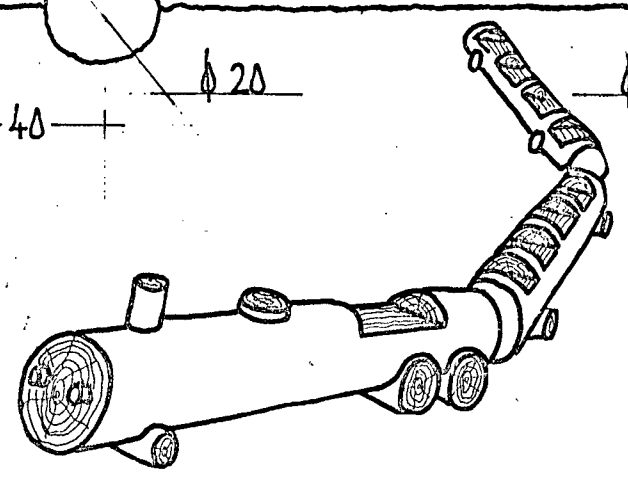
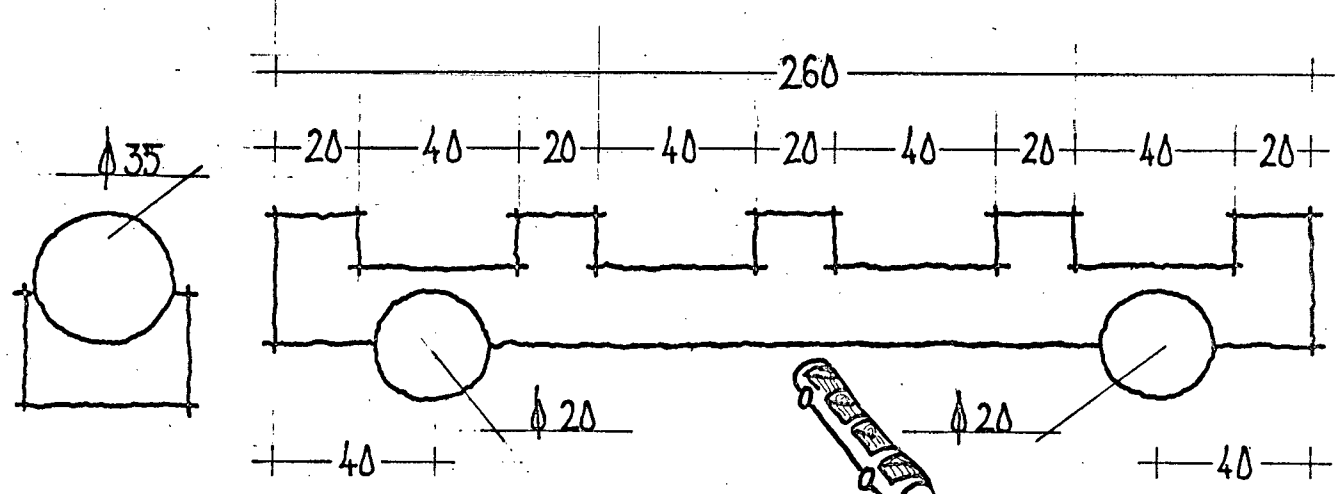
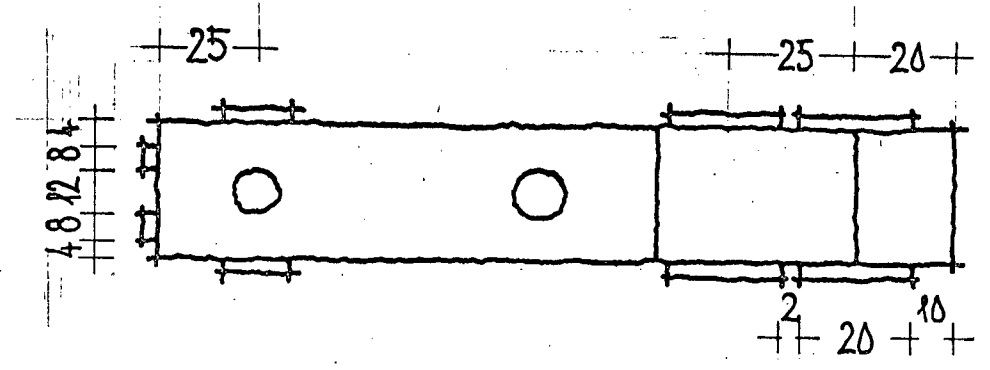
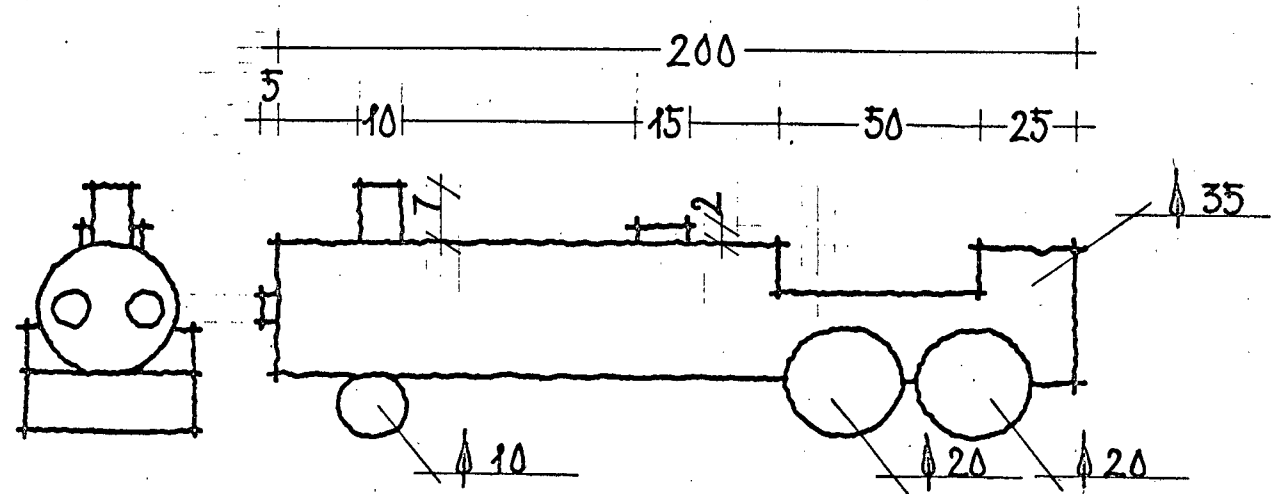
GUGALNICA

M = 1:20

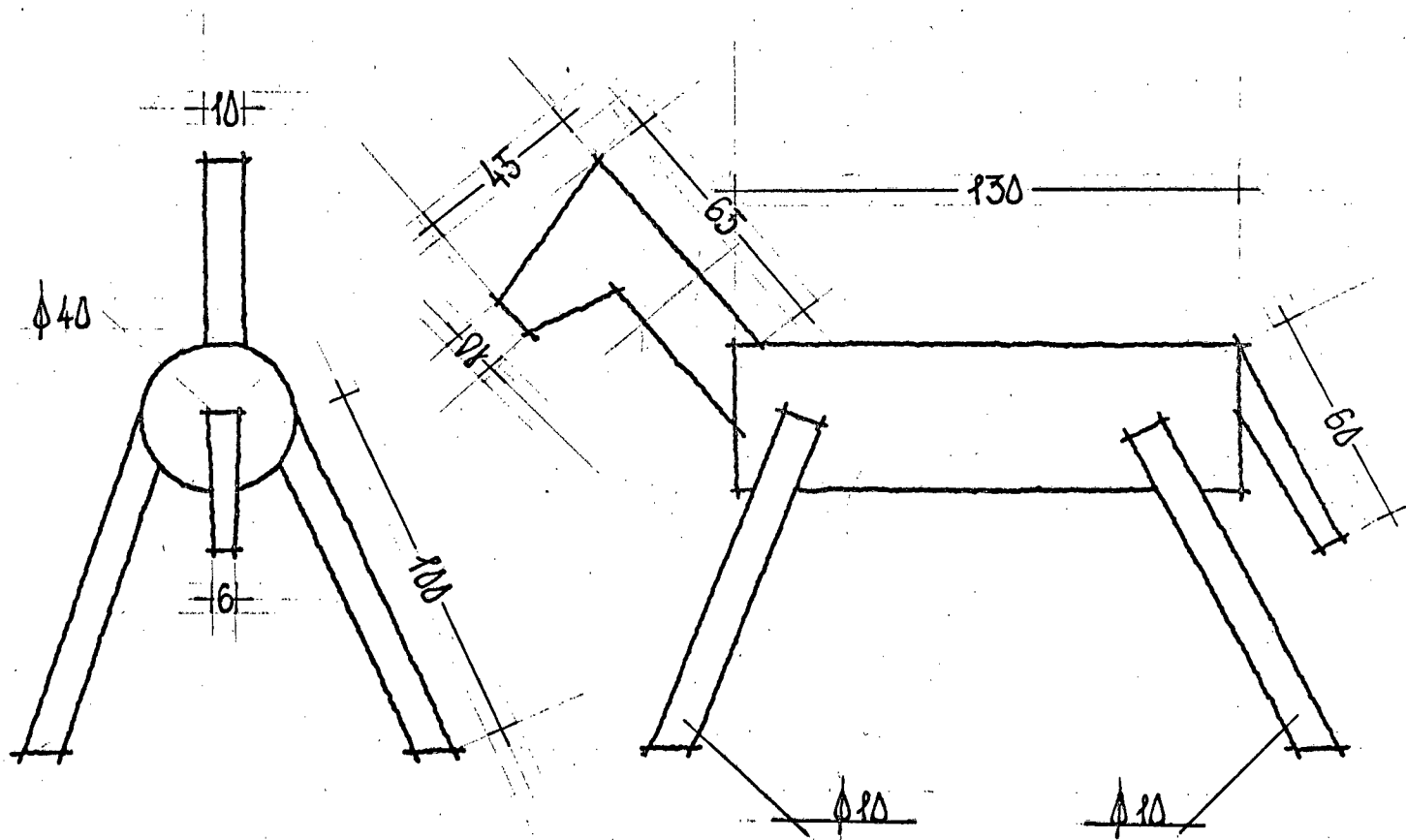
VLAK

M = 1 : 20

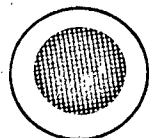
KONJ

M = 1:20

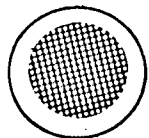

LEGENDA

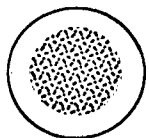
A. ŽE RASTOČE DREVESNE VRSTE

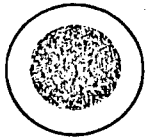
Črni bor – *Pinus nigra*

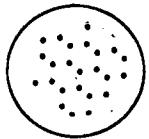
Rdeči bor – *Pinus silvestris*

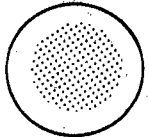
Jelka – *Abies alba*

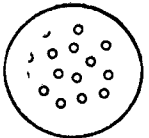
Smreka – *Picea abies*

Črna jelša – *Alnus glutinosa*

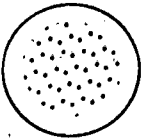
Bela vrba – *Salix alba*

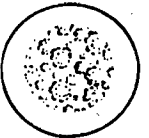
Maklen – *Acer campestre*

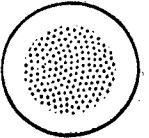
Dob – *Quercus robur*

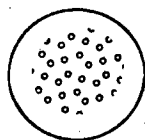
Mali jesen – *Fraxinus ornus*

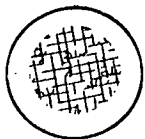
Bukev – *Fagus sylvatica*

Beli topol – *Populus alba*

Siva jelša – *Alnus incana*

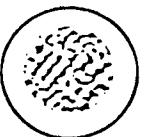
Češnja – *Prunus avium*

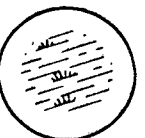
Lipa – *Tilia* sp.

Breza – *Betula verrucosa*

Gaber – *Carpinus betulus*

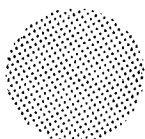

Glog – *Crataegus* sp.

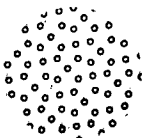

Gabrovec – *Ostrya carpinifolia*

B. VNEŠENE DREVESNE VRSTE

Bela vrba – *Salix alba*

Siva jelša – *Alnus incana*

C. GRMI

- Leska - *Corylus avellana*
- Klek - *Thuja sp.*
- Črni trn - *Prunus spinosa*
- Dobrovita - *Viburnum lantana*
- Brogovita - *Viburnum opulus*
- Navadna bodika - *Ilex aquifolium*
- Macesen - *Larix sp.*
- Lawsonova pacipresa - *Chamaecyparis lawsoniana*
- Češmin - *Berberis vulgare*
- Navadna trdoleska - *Evonymus europaea*
- Omorika - *Picea omorika*
- Beli topol - *Populus alba*
- Navadni brin - *Junipeus communis*
- Tisa - *Taxus baccata*
- Gorski javor - *Acer pseudoplatanus*
- Rdeči dren - *Cornus sanguinea*
- Sleč - *Rhododendron sp.*
- Glog - *Crataegus sp.*
- Čuga kanadska - *Tsuga canadensis*

karta 1

OBSTOJEČE STANJE, VEGETACIJA, OBJEKTI

- voda
- poti
- zgrajeni objekti
- trata
- igrišče
- klopi
- krmilnice

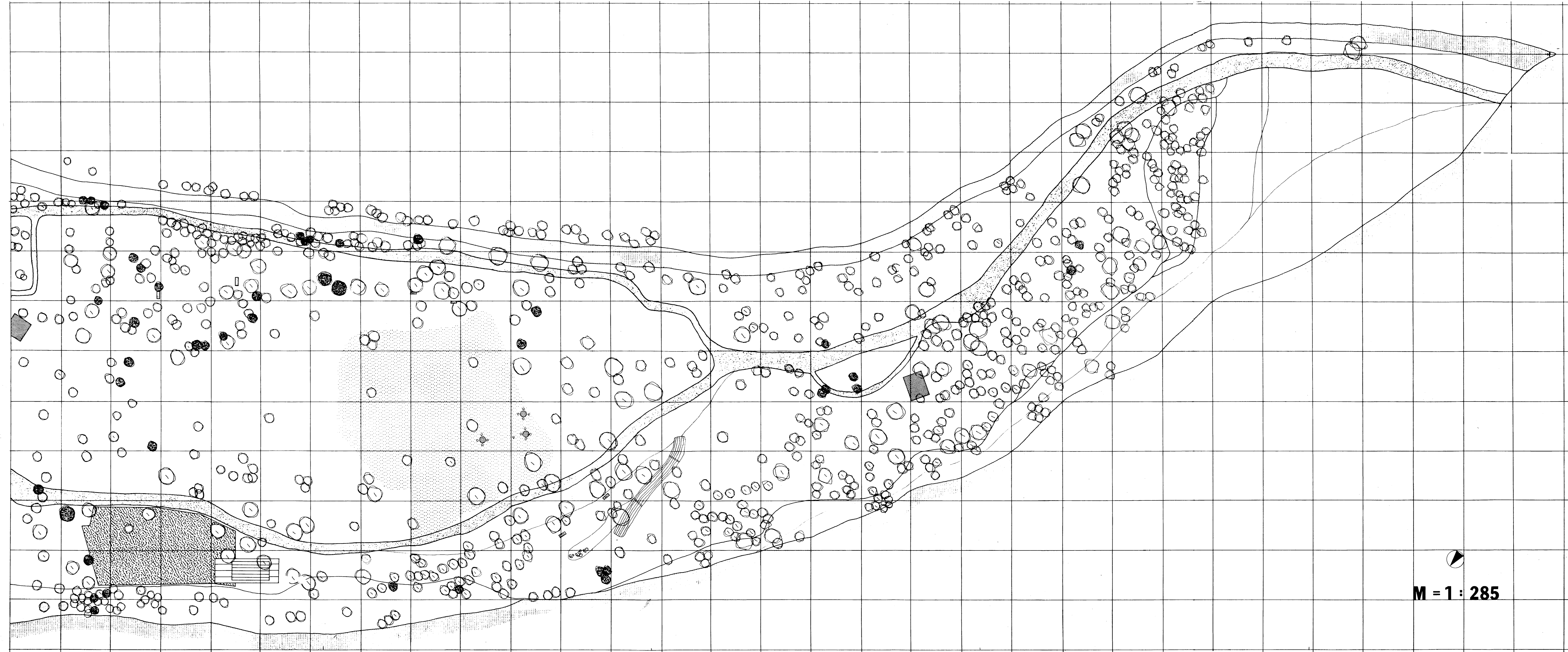
ustreznost drevja glede na:

- zdravstveno stanje
- položaj v sestoji
- splosni videz

- ustrežno
- manj ustrežno
- neustrežno

drevesne vrste

- iglavci
- listavci

M = 1 : 285

IDEJNI PROGRAM

- poti
- trata
- klopi
- plošče
- igrišče
- zidani objekti
- zaščitni kamen, prod
- mostički
- viseči most
- voda
- krmilnice

drevesne vrste

- obstoječi iglavci
- obstoječi listavci
- vneseni listavci

▲
M=1:285